

DECIZIE

12 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Maria Ghervas, Ion Druță

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de Velișcu Gheorghe, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” împotriva Valentinei Velișcu și Velișcu Gheorghe, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și taxei de stat, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, prin care s-a respins apelul declarat de Velișcu Gheorghe și Velișcu Valentina și s-a menținut hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016, prin care acțiunea a fost admisă

c o n s t a t ă

La 24 iunie 2015 întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Velișcu și Velișcu Gheorghe, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și taxei de stat.

În motivarea cererii de chemare în judecată întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” a indicat că societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” a livrat Valentinei Velișcu și Velișcu Gheorghe energie termică.

Pîrîții nu au achitat serviciile prestate și datoria acumulată pentru energia termică de la 01 iunie 2006 pînă la 01 iunie 2015 constituie suma de 6 132,99 lei, fapt confirmat prin informația despre calcularea și achitarea serviciilor locativ-comunale respective.

În vederea stingerii datoriei a expediat în adresa lui Velișcu Gheorghe și Velișcu Valentina facturi lunare și somație, însă aceștia nu au reacționat.

Cere întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” încasarea în mod solidar de la Velișcu Gheorghe și Velișcu Valentina datoria în mărime de 6 132,99 lei și cheltuielile de judecată (f.d. 4).

La 01 octombrie 2015 Velișcu Gheorghe a depus acțiune reconvențională împotriva întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova”, intervenient accesoriu intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” cu privire la anularea datoriilor la energia termică și alimentarea cu

apă caldă, obligarea debransării țevilor de tranzit, sau izolarea acestora și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reconvenționale Velișcu Gheorghe a indicat că locuiește permanent în apartamentul nr. 12, str. Minerilor 24, or. Cricova, mun. Chișinău în care lipsește etajul tehnic, iar în cele 5 din 8 apartamente din bloc sunt instalate sisteme autonome de încălzire și este posibilă tehnică de deconectare a coloanelor de încălzire tranzitorii.

Dispune de încălzire autonomă, însă lunar primește facturi de achitare a energiei termice.

A informat de mai multe ori întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” că nu are nevoie de serviciul prestat și consideră că aceasta abuziv înaintează spre plată sumele nominalizate.

Plata căldurii emanate de la țevile de apă caldă, care traversează apartamentul său prin țevi nu-i poate fi imputată, deoarece nu a solicitat astfel de încălzire și nu este vina lui că țevile nu sunt debransate.

Nu a încheiat contract de prestare a serviciilor cu întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova”, iar odată ce între subiecți lipsește legătura juridică, lipsește și raportul material litigios.

Cere Velișcu Gheorghe anularea datoriei la energia termică și alimentarea cu apă caldă în mărime de 6 132,99 lei, obligarea întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova” să debranseze țevile de tranzit centrale din apartamentul său, ori să izoleze țevile de tranzit pentru a nu achita 20 % pentru căldura pe care nu o solicită și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 14-17).

Prin încheierea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016 s-a scos de pe rol acțiunea reconvențională depusă de Velișcu Gheorghe (f.d. 66).

Prin hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova”.

S-a încasat în mod solidar din contul lui Velișcu Gheorghe și Velișcu Valentina în beneficiul întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova” datoria în mărime de 6 132,99 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 270 lei, iar în total suma de 6 402,99 lei (f.d. 67; 71-72).

La 29 martie 2016 Velișcu Gheorghe a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016 (f.d. 76-79).

La 29 martie 2016 Velișcu Gheorghe a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016 (f.d. 84-85).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 01 noiembrie 2016 a respins apelul declarat de Velișcu Gheorghe și Velișcu Valentina și a menținut încheierea și hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016 (f.d. 119-126).

La 13 februarie 2017 Velișcu Gheorghe a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii (f.d. 128-130).

În motivarea cererii de recurs Velișcu Gheorghe a indicat că hotărârile emise sunt ilegale și pasibile de a fi casate.

A informat de mai multe ori întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” că nu are nevoie de serviciul prestat și consideră că intimatul abuziv înaintează spre plată sumele nominalizate.

Nu a încheiat contract de prestare a serviciilor cu întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova”, iar odată ce între subiecți lipsește legătura juridică, lipsește și raportul material litigios.

În prima instanță pricina a fost examinată în lipsa sa, iar motivul neprezentării în ședința de judecată este confirmat prin certificatul medical anexat la materialele pricinii.

Acțiunea este prescrisă, deoarece în ultimii 3 ani nu a efectuat achitări pentru serviciile prestate de întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova”.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 26 aprilie 2017 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Velișcu Gheorghe este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova” din următoarele motive.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 01 noiembrie 2016 la 19 decembrie 2016 (f.d. 127).

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copieii deciziei instanței de apel de către Velișcu Gheorghe.

Prin urmare, recursul declarat de Velișcu Gheorghe la 13 februarie 2017 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din actele pricinii rezultă că Velișcu Valentina și Velișcu Gheorghe sunt proprietarii apartamentului nr. 12 din str. Minerilor, nr. 24, or. Cricova, mun. Chișinău, cu suprafața de 60,3 m² (f.d. 6).

Din informația despre achitarea serviciilor locativ-comunale rezultă că Velișcu Gheorghe nu a achitat energia termică furnizată din luna noiembrie 2006 pînă în luna aprilie 2015 și a acumulat în această perioadă o datorie în mărime de 6 132,99 lei (f.d.-10).

Întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” a expediat în adresa lui Velișcu Gheorghe somație, solicitând achitarea datoriei în mărime de 6 132,99 lei pînă la 01 august 2015 (f.d. 7).

La 24 iunie 2015 întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Valentinei Velișcu și Velișcu Gheorghe, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și taxei de stat (f.d. 4).

La 01 octombrie 2015 Velișcu Gheorghe a depus acțiune reconvențională împotriva întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova”, intervenient accesoriu intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” cu privire la anularea datoriilor la energia termică și alimentarea cu apă caldă, obligarea debransării țevilor de tranzit, sau izolarea acestora și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 14-17).

Instanțele de judecătorești au emis hotărârile sus menționate.

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material.

Conform art. 572 alin. (2) Codul civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform pct. 17 și 18 al Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la /reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă, aprobat prin Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 191 din 19 februarie 2002 cu modificările ulterioare, plățile pentru serviciile locative, comunale și necomunale se percep de la proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/ încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc conform contractelor, în baza conturilor (bonurilor) lunare respective pentru fiecare tip de serviciu, eliberat de furnizori, gestionari sau prestatorii de servicii.

Achitarea plăților se efectuează de către proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc, de regulă, prin instituțiile bancare și oficiile poștale, dacă în contractele încheiate nu este prevăzut altceva. În cazul în care plata se achită direct furnizorilor, prestatorilor de servicii și gestionarilor, casele lor trebuie să fie înzestrate cu aparate de casă cu memorie fiscală.

Proprietarii, chiriașii și locatarii caselor individuale, apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine și încăperilor nelocuibile din bloc achită plățile pentru serviciile prestate în luna precedentă pînă la data indicată în factura de plată. La solicitarea

consumatorilor, plata pentru serviciile prestate poate fi achitată în prealabil pe o durată convenită de părți, conform condițiilor propuse de ele și stipulate în contract.

Articolul 25 alin. (1) și (5) Legea serviciilor publice de gospodărire comunală nr.1402-XV din 24 octombrie 2002, prevede că, persoanele fizice și juridice care beneficiază de servicii publice de gospodărie comunală sînt obligate să achite contravaloarea serviciilor prestate, conform facturilor primite, în termenul prevăzut de contractul încheiat între operator și utilizator.

Agenții economici care furnizează/prestează servicii de gospodărie comunală fără contracte cu consumatorii, în caz de neachitare a sumelor datorate, pot acționa conform prevederilor alin.(2)–(4).

Velișcu Valentina și Velișcu Gheorghe au beneficiat de servicii de alimentare cu energie termică, însă nu au achitat contravaloarea acestora.

Din informația despre achitarea serviciilor comunale rezultă că Velișcu Valentina și Velișcu Gheorghe din luna noiembrie 2006 pînă în luna aprilie 2015 au acumulat o datorie în mărime de 6 132,99 lei.

Conform art. 267 alin. (1) Codul civil, termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanță de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

Norma de drept citată reglementează în mod expres durata termenului de prescripție pentru restabilirea unui drept încălcat, în interiorul căruia persoana interesată poate solicita instanței de judecată satisfacerea pretențiilor sale.

Conform art. 272 alin. (1) Codul civil, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data nașterii dreptului la acțiune. Dreptul la acțiune se naște la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” a depus prezenta cerere de chemare în judecată la 24 iunie 2015 solicitând încasarea de la Velișcu Valentina și Velișcu Gheorghe suma datoriei pentru întreagă perioadă.

Conform art. 271 Codul civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă pînă la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

În cererea de apel și recurs Velișcu Gheorghe a invocat că acțiunea este depusă cu expirarea termenului de prescripție extinctivă.

Ținând cont că Velișcu Gheorghe și Velișcu Valentina beneficiind de servicii de alimentare cu energie termică nu au onorat obligația de a le achita și au invocat prescripția în apel și recurs, Colegiul civil și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe și de a emite o hotărîre nouă, prin care de a admite parțial acțiunea și de a încasa de la aceștia datoria pentru energia termică de la 24 iunie 2012 pînă la 24 iunie 2015 în sumă de 3 035,35 lei, iar în rest de a respinge acțiunea în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea

multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) Codul de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Instanța de apel eronat a concluzionat că apelanții au efectuat careva achitări, fiind întrerupt cursul prescripției extinctive în temeiul art. 277 alin. (1) lit. b) Codul civil.

Or, la materialele pricinii nu sunt probe care demonstrează că Velișcu Gheorghe din luna iunie 2012 de când a început a curge termenul de 3 ani de adresare cu cerere de chemare în judecată și pînă în luna iunie 2015 a efectuat careva achitări pentru energia termică furnizată.

Contrar prevederilor art. 241 alin. (5) Codul de procedură civilă, instanța de apel în decizia atacată nu a indicat în baza cărei probe concrete a concluzionat că apelantul Velișcu Gheorghe a întrerupt termenul de prescripție; nu a dat analiza respectivă acestei probe și nu a indicat la ce filă se află.

În afară de aceasta, Curtea Constituțională în hotărârea nr. 17 din 19 iunie 2015 a reiterat că legiuitorul poate stabili anumite condiții privind exercitarea drepturilor civile subiective, nerealizarea cărora poate duce la stingerea acestor drepturi. Asemenea condiții se referă, inclusiv la limitele temporale de apariție, exercitare sau apărare a drepturilor civile, numite în dreptul civil „termene”. Acestea sunt perioadele de timp, în cadrul cărora titularii drepturilor subiective civile sunt împuterniciți să-și realizeze drepturile, nerealizarea acestora fiind sancționată cu pierderea lor.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea societatea cu răspundere limitată „Grafescolo” c. Moldovei din 22 iulie 2014 a constatat violarea art. 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, notând că rolul termenelor de prescripție este de o importanță majoră atunci când este interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, enunță preeminența dreptului ca patrimoniul comun al Statelor contractante. Curtea a constatat că omisiunea unei instanțe judecătorești naționale de a motiva neacceptarea unui argument precum că o acțiune a fost tardivă a condus la o încălcare a acestei prevederi.

Decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 în partea menținerii încheierii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016, prin care s-a scos de pe rol acțiunea reconvențională depusă de Velișcu Gheorghe nu este contestată și instanța de recurs consideră inoportun de a se pronunța în această parte.

Or, în conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărîrii atacate, fără a administra noi dovezi.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că prima instanță și instanța de apel au stabilit circumstanțele pricinii, că nu este necesară verificarea suplimentară și administrarea de noi dovezi, însă au apreciat arbitrar probele administrate și au aplicat eronat normele de drept material, Colegiul civil, comercial și

de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Velișcu Gheorghe, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, iar în rest de a respinge pretențiile ca fiind prescrise.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Velișcu Gheorghe.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 01 noiembrie 2016 și hotărârea Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău din 15 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea municipală „Regia Comunal-Locativă Cricova” împotriva Valentinei Velișcu și Velișcu Gheorghe, intervenient accesoriu societatea pe acțiuni „Centrala Electrică cu Termoficare nr. 2” cu privire la încasarea în mod solidar a datoriei și taxei de stat și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial acțiunea întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova” .

Se încasează în mod solidar de la Velișcu Valentina și Velișcu Gheorghe în beneficiul întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova” datoria pentru energia termică în mărime de 3 035 (trei mii treizeci și cinci) lei 35 bani și taxa de stat în mărime de 270 (două sute șaptezeci) lei.

În rest se resping pretențiile întreprinderii municipale „Regia Comunal-Locativă Cricova” cu privire la încasarea în mod solidar din contul Velișcu Valentina și Velișcu Gheorghe a sumei de 3 097,64 lei ca fiind prescrise.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

judecătorii:

Maria Ghervas

Ion Druță

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan